

Welkom!

12^e PsyQ ADHD Congres

Prof. dr. Sandra Kooij, voorzitter

De Eenhoorn Amersfoort

ADHD als systeemziekte:

Hypermobiliteit, Hart & Hormonen

Programma 12^e landelijke PsyQ ADHD congres

09.00 – 09.15 Robin Kist – De ontwikkelingen binnen PsyQ

09.15 - 09.30 Introductie door Sandra Kooij, voorzitter Programmaraad ADHD PsyQ

09.30 – 11.00 H3 Netwerk – Sandra Kooij, Dorenda van Dijken & Janneke Wittekoek

11.00 – 11.15 Pauze

11.15 – 12.15 ADHD a systemic disease? ADHD with hypermobility, dysautonomia & allergies – James Kustow

12.15 – 12.30 Teamfoto buiten op de trap

12.30 – 13.30 Lunch

13.30 – 14.30 Eerste ronde workshops

14.30 – 15.00 Pauze

15.00 – 16.00 Tweede ronde workshops

Workshops, 2 rondes om 13.30 en 15.00 uur

1	Vrouwengroep	Dora Wynchank en Maxime de Jong
2	Lichttherapie	Anne ter Elst en Selma Aljic
3	Ouderengroep 55+	Jan Smulders en Lilliana Valbuena
4	QbTest	Petra van der Hoogt
5	Superbrains	Marjolein Tanke
6	Slaapbehandelgroep	Hillal Basalan en Hafize Eker
7	Schematherapie	Trix Fruitman en Esther de By

THEMA's 12^e ADHD Congres: updates onderzoek

- ADHD en lichamelijke gezondheid
 - ADHD bij vrouwen & hormonale stemmingswisselingen
 - ADHD en cardiale klachten in overgang
 - ADHD en bindweefselziekte/hypermobiliteit
- ... en de samenhang daartussen ...

ADHD: verhoogd risico op ongeveer elke lichamelijke ziekte

N=4.7 million registry study Sweden:

Adults with ADHD: increased risk for 34 of 35 physical conditions
compared with adults without ADHD;

Strongest associations:

- nervous system disorders (eg, **Sleep disorders, Epilepsy, Dementia**; [ORs] 1.50–4.62)
- respiratory diseases (eg, **Asthma, Chronic obstructive pulmonary disease**; ORs 2.42–3.24)

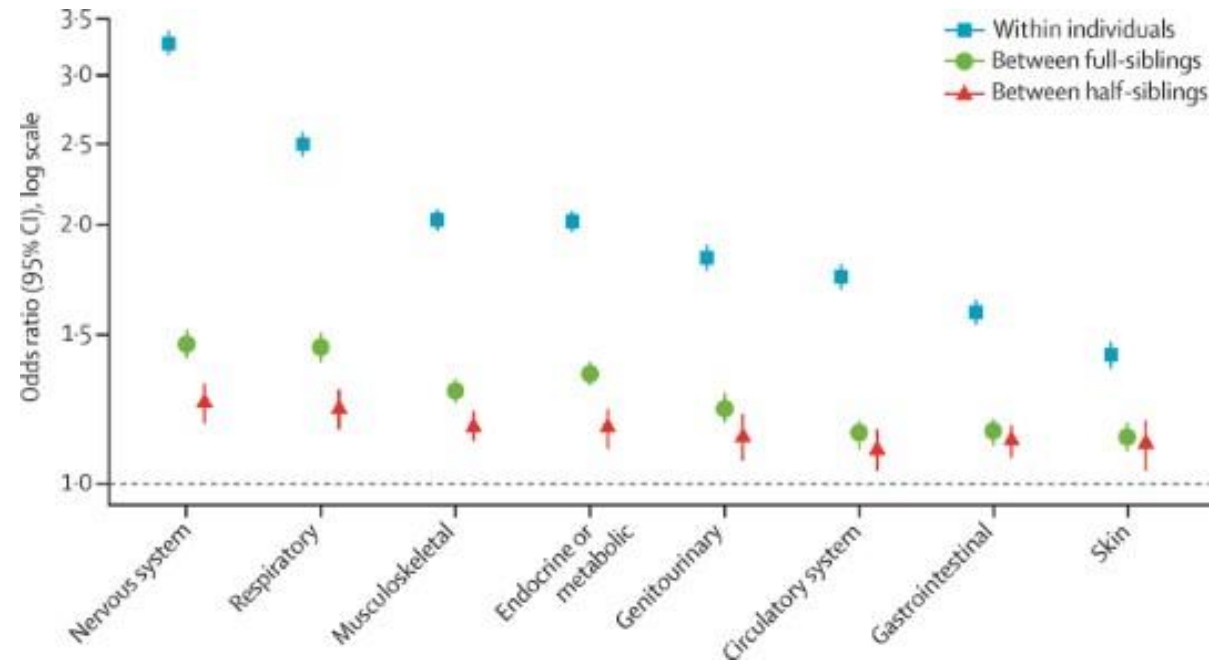
Similar patterns in men and women Du Rietz 2021

SwedishRegistry Study

ADHD & physical conditions

- Adults with ADHD increased risk for most physical conditions (34/35) compared to controls

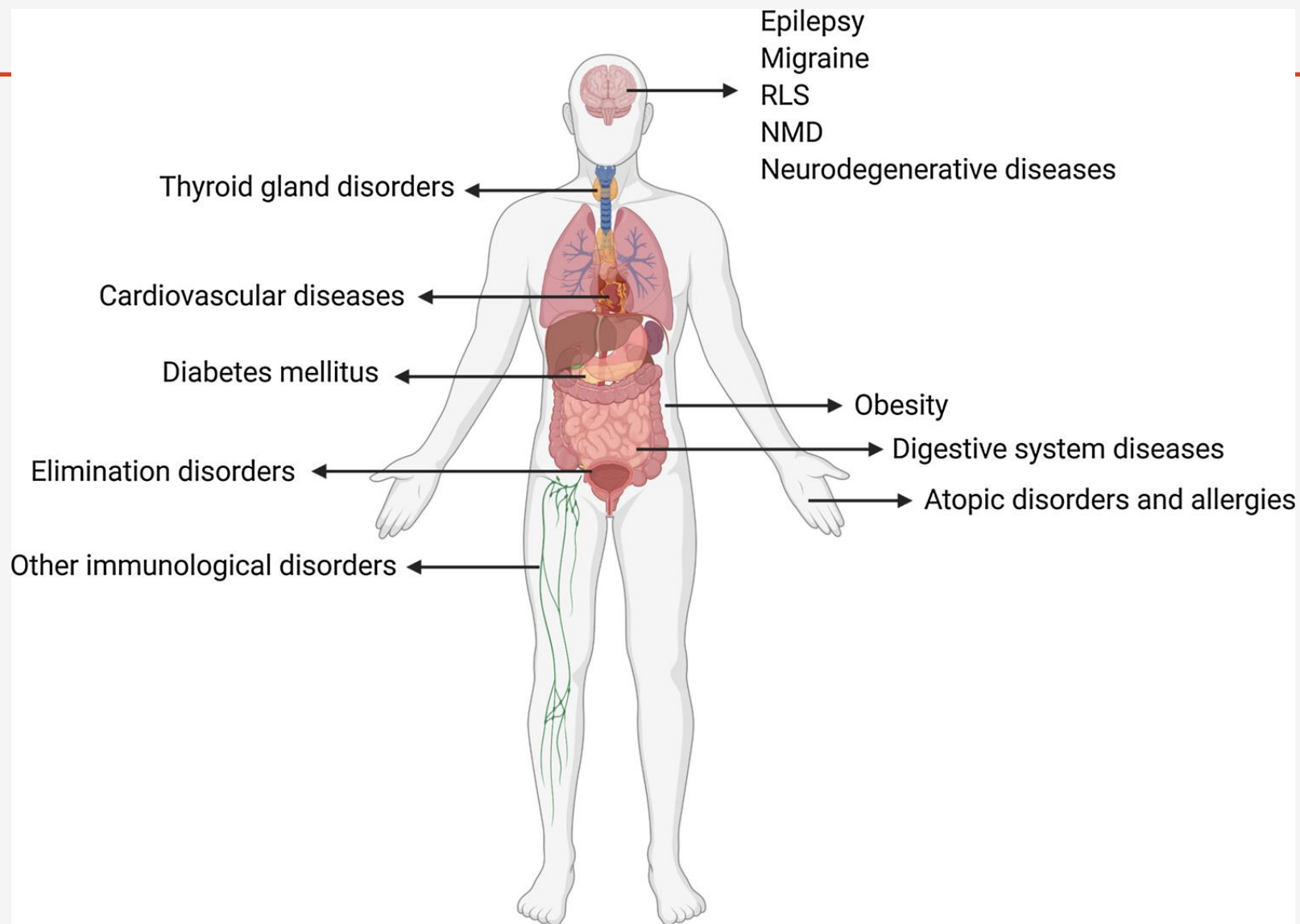
Du Rietz 2021

Diseases potentially associated with ADHD

Bij ADHD 38%
Hartziekten,
vs 23% bij
controles

Li 2022

Kittel-Schneider 2022, narrative review

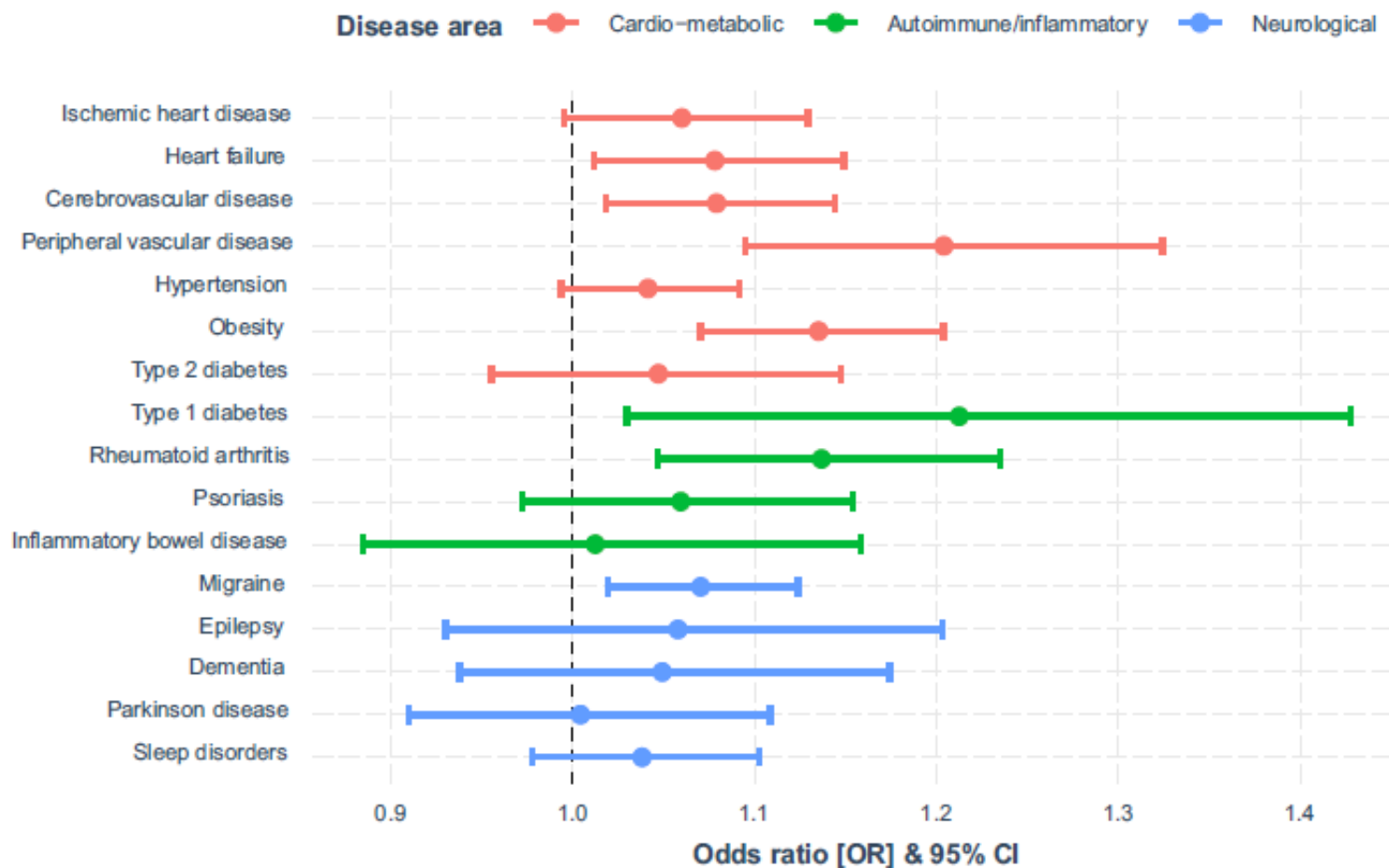

Fig. 1 Associations of ADHD-PRS and somatic health outcomes. Present associations between ADHD-PRS and somatic health outcomes defined by combined register and self-reported data. Associations by each ascertained source separately are presented in Fig. S1. PRS, polygenic risk score. OR, odds ratio. CI, confidence interval.

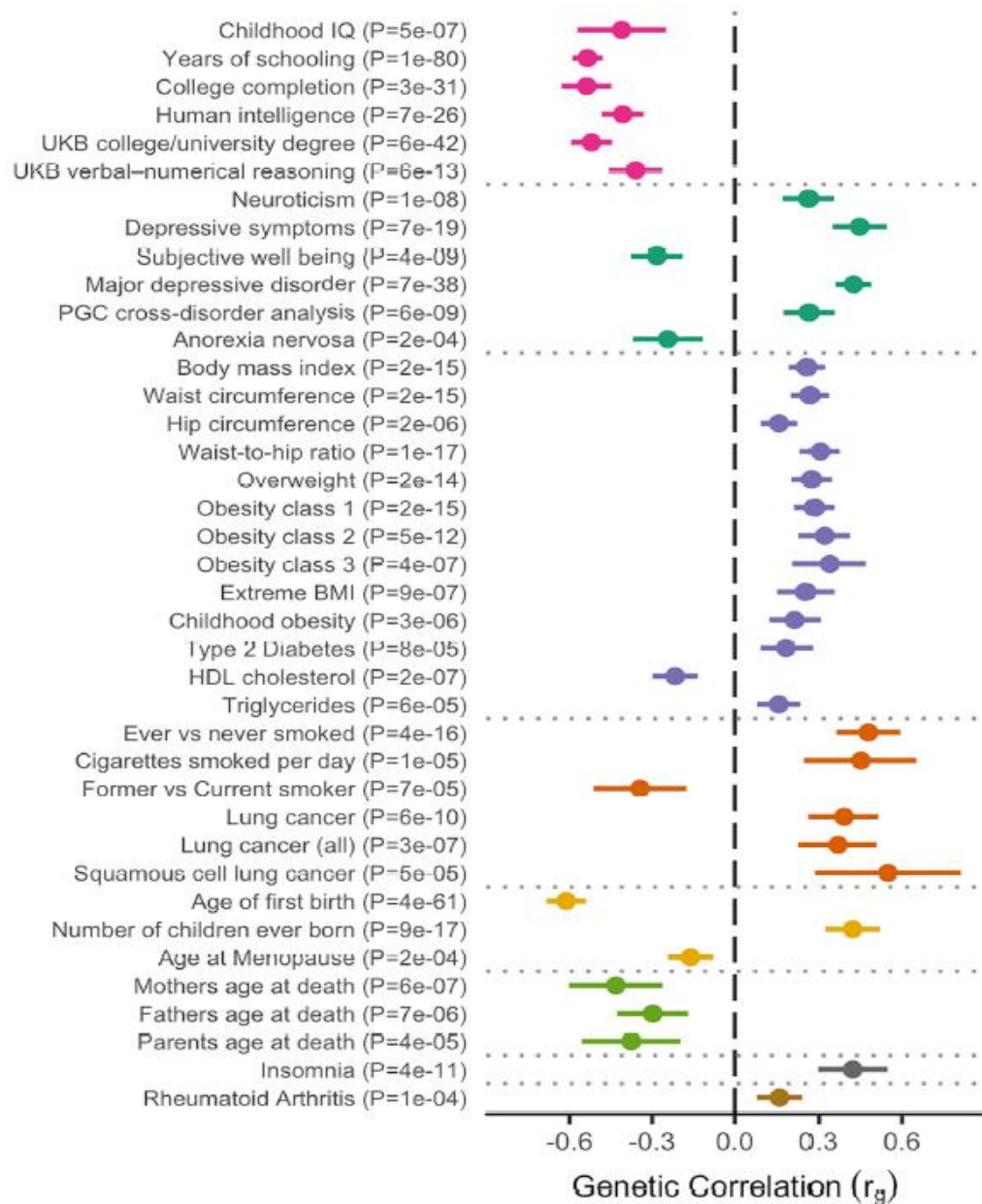

Figure 3. Genetic correlations of ADHD with other phenotypes

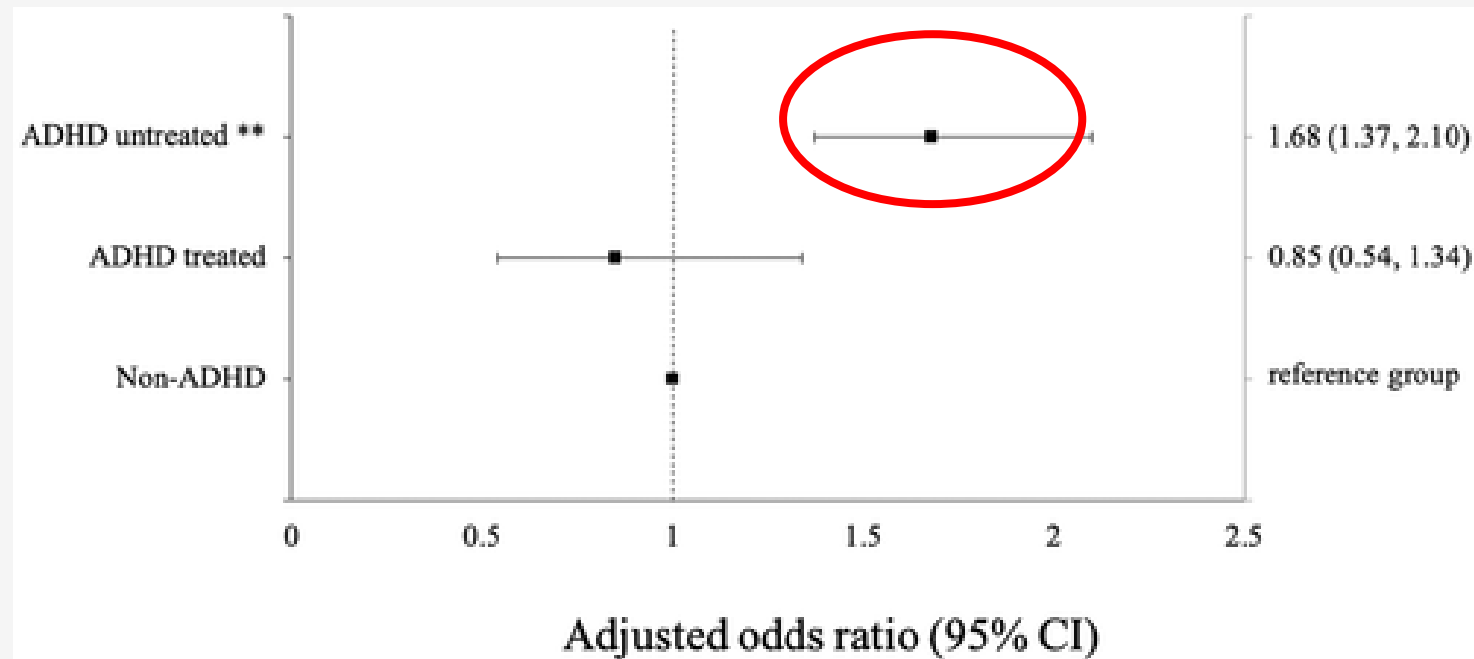
Demontis et al 2019

Genome Wide Association Study in 20,183 diagnosed ADHD cases & 35,191 controls

Genetic correlations of ADHD with other phenotypes

Adjusted odds ratios for being Covid-19 positive in ADHD treated and untreated patients

Merzon 2020

dr. Janneke Wittekoek
& drs. Dorenda van Dijken

Waarom Hoofd Hart & Hormonen?

Vrouwen met ADHD:

- 2-3x zo vaak ernstige hormonale stemmingsklachten gedurende levensloop
- verhoogde kans op cardiale problemen in overgang
- NB doodsoorzaak nr. 1 bij vrouwen is hartinfarct ...
- bij vrouwen andere presentatie hartklachten:
#Vrouwenhart
- kennis ontbreekt – diagnose gemist ...
- Chronische stressfactor ADHD met slaaptekort, naast leefstijl factoren

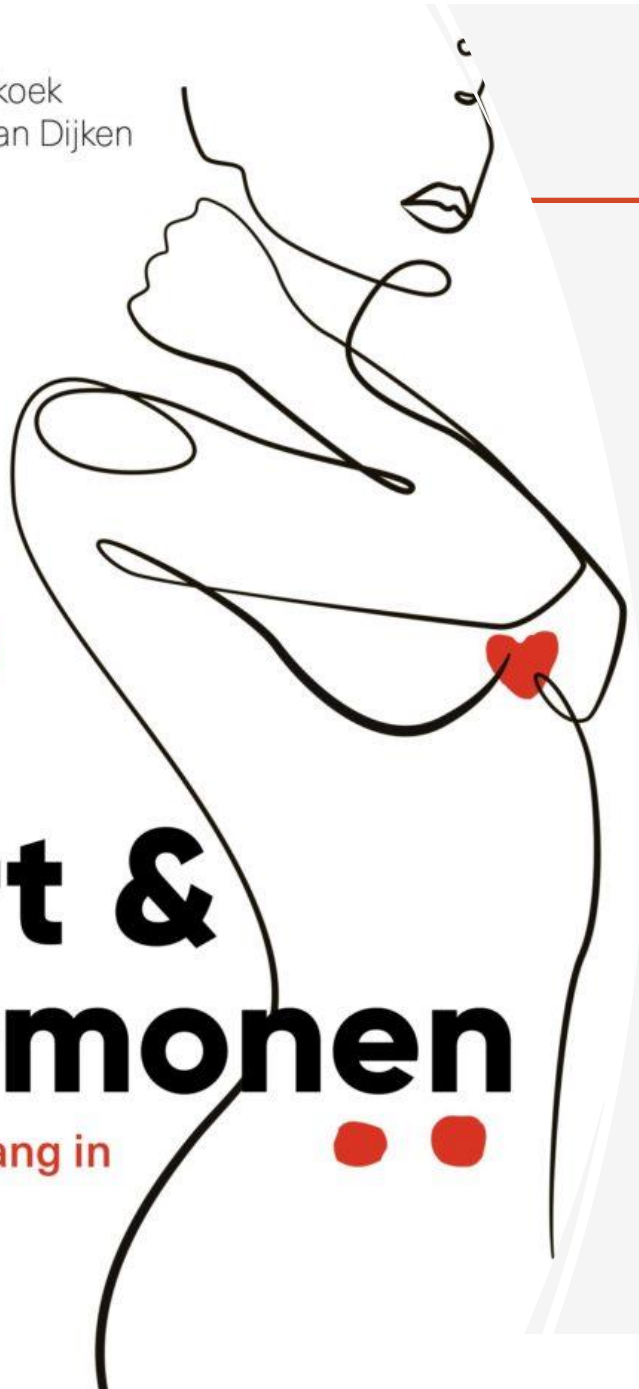
Gezamenlijk kennis delen en samenwerken tbv
betere geïntegreerde zorg voor vrouwen

NB Behalve bij ADHD waarschijnlijk ook bij ASS/bipolaire st.
& andere psychiatrische stoornissen

Een
gezonde
start
vanaf 40

Hart & Hormonen

Fit de overgang in

H3 Netwerk: lancering 8 maart 2023

Al 1237 H3-netwerkers!

Multidisciplinair
samenwerken
voor vrouwen
met ADHD

Hoofd
Hart
Hormonen

Wittekoek
Cardioloog

Kooij
Psychiater

van Dijken
Gynaecoloog

Hoofd Hart Hormonen voor
professionals & ervaringsdeskundige
vrouwen met ADHD

www.h3-netwerk.nl

- Webinars
- Informatie
- Tips en Tricks
- Scholing professionals
- Regionale H3-netwerken
zorgprofessionals

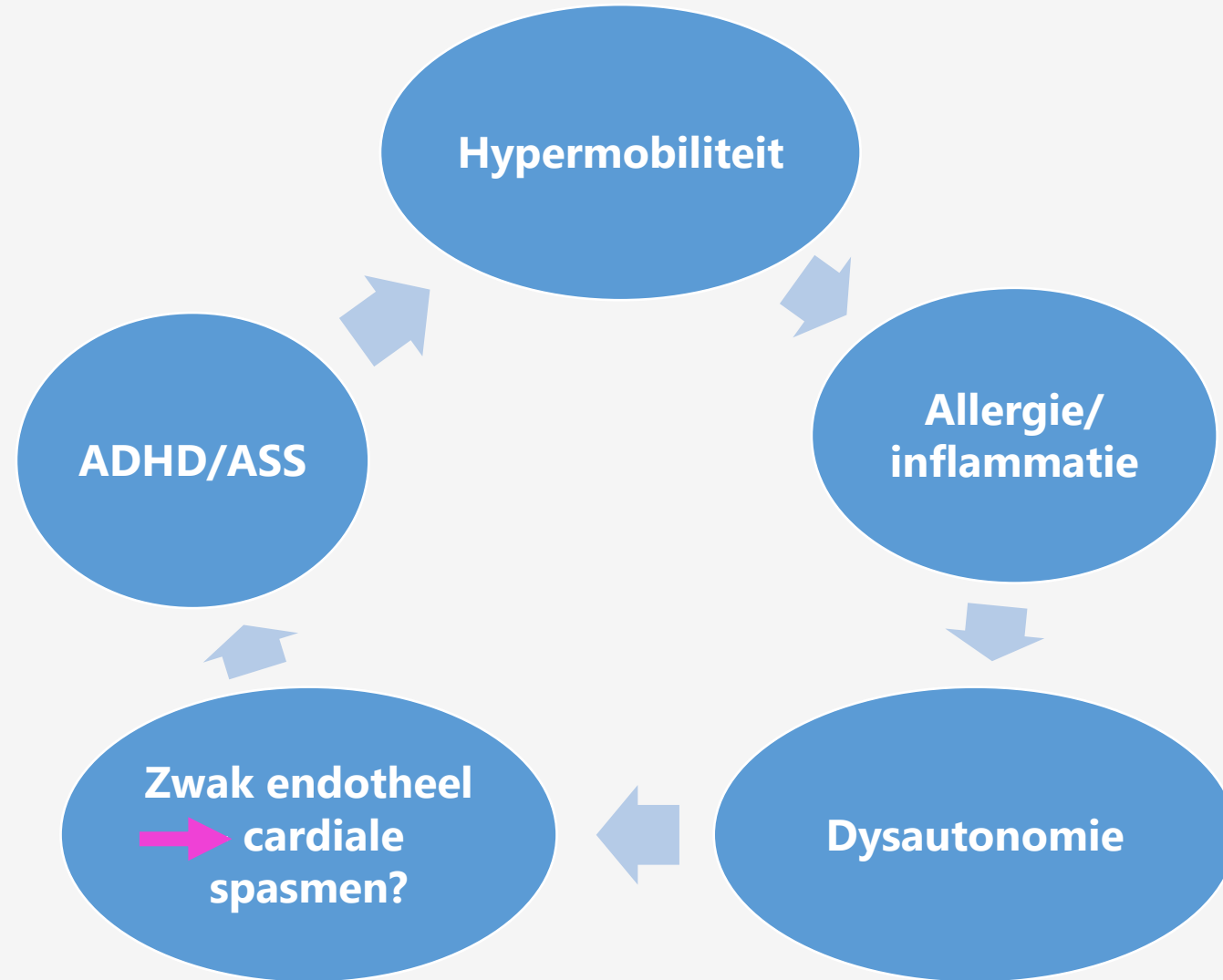
- **Wordt nu ook lid!!**

Ontdekking relatie ADHD en Hypermobiliteit

James Kustow congres Tel Aviv 2022: Hypermobiliteit / bindweefselzwakte & lichamelijke gevolgen bij **50% vd mensen met ADHD (en ASS)!!**

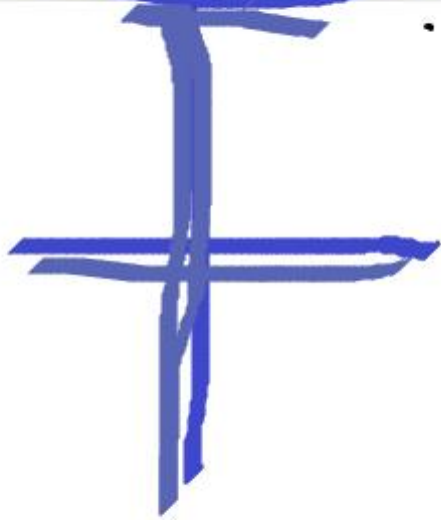
- Hypermobiliteit vh bindweefsel: slappe banden, hernia's, slaapapneu, chronische pijn
- Ook lage bloeddruk/duizeligheid, hartkloppingen en flauwvallen (dysautonomie/POTS)
- En migraine, astma, prikkelbare darmsyndroom, colitis, artritis, allergieën, voedselintolerantie, huidafwijkingen en meer
- Relatie met hartklachten bij vrouwen met ADHD in overgang? Endotheel is ook bindweefsel... endotheel zwakte??
- Connecting the dots . . .

Connecting the dots ...

Vrouwen zijn geen
kleine mannen

OOG VOOR VROUWEN

PG Prijs 2023

Team & Kenniscentrum ADHD

Kenniscentrum
ADHD bij volwassenen

PsyQ
PSYCHO-MEDISCHE PROGRAMMA'S

Vrouwen zijn geen
kleine mannen

OOG VOOR VROUWEN

PG Prijs 2023

Team & Kenniscentrum ADHD

Kenniscentrum
ADHD bij volwassenen

PSYQ
PSYCHOSOCIALE PROGRAMMA'S

ADHD & WOMEN'S HEALTH SURVEY

contribute to novel scientific research
& have your experience heard

psyq.nl/adhd-women-survey

Start dit najaar!

SIGN UP TO
STAY UPDATED:

psyq.nl/adhd-women-survey
tinyurl.com/adhdwomensurvey

Onderzoek **Womanized** DIVA-5

- Fase menstruele cyclus beïnvloedt ernst klachten ADHD
- Nooit rekening mee gehouden
- Diagnose ADHD bij vrouwen mogelijk afhankelijk van fase cyclus!
- DSM-5 Criteria ADHD vastgesteld obv onderzoek bij alleen jongens/mannen!
- Focusgroep vrouwen met ADHD en professionals: wat nodig voor aangepaste DIVA-5?

DIVA-5 aanpassen aan vrouwelijke presentatie ADHD en fase cyclus

Al 2125 H3-Netwerkers!

Samen de zorg voor vrouwen verbeteren

Vrouwen met ADHD hebben vaak last van hormonale stemmingswisselingen / depressie en cardiale klachten. Deze worden behandeld door 3 verschillende specialisten, maar ieder ziet maar een stukje van het probleem. Vrouwen staan daardoor 3x op een lange wachtlijst. Dit moet beter en sneller kunnen.

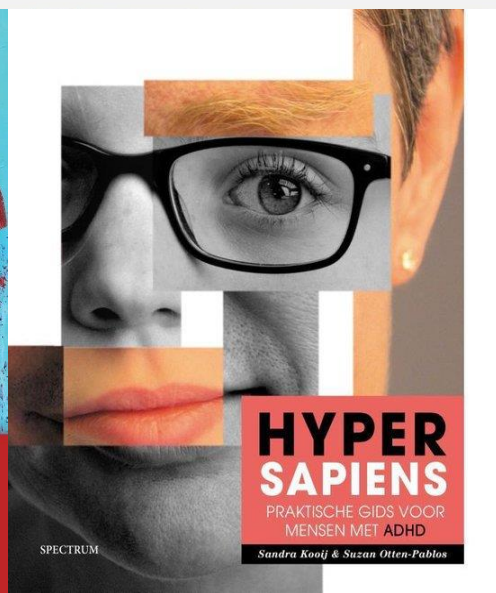
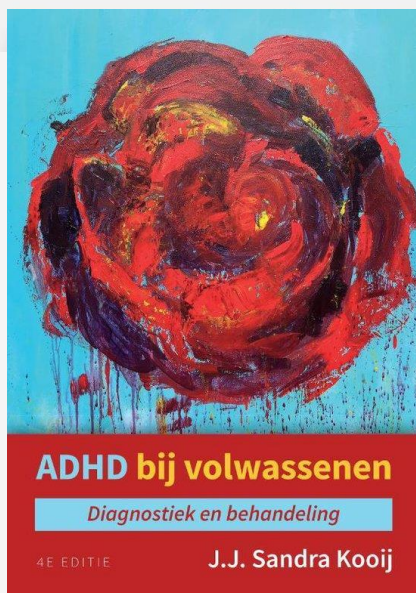
Live webinar: 25 april 2023, 19.30 -21.00 uur
Optimale zorg voor 'ingewikkelde' vrouwen

Nu inschrijven >

Dit webinar is gratis voor H3-Netwerkers!

© Ans Marius

Nieuwtjes

- **Topggz** erkenning verlengd ISP team ADHD Den Haag, 2023
- **Rotterdam start weer** met ISP ADHD team na toestemming directie en OR!
- **Programma Raad ADHD**: Marije Bruinsma (Rd), Bram Bovee (Utr), Andreia Hazewinkel (L), Sandra Kooij (DH), Dora Wynchank (DH), Miriam Wauters (Mtr), Gerwin Blankevoort (Gr)
- **PsyQ Online** behandelt landelijk niet complexe ADHD
- **Nieuwe senior onderzoeker** Danielle de Graaf-Starreveld & afscheid Mylene Böhmer

Programma Raad ADHD

- Marije Bruinsma (Rd)
- Bram Bovee (Utr)
- Andreia Hazewinkel (L)
- Sandra Kooij (DH)
- Dora Wynchank (DH)
- Miriam Wauters (Mtr)
- Gerwin Blankevoort (Gr)

Programma Raad ADHD

Taken:

- Elke 6 weken online overleg (start 25 aug, next 13 okt)
- Inventarisatie stavaza aanbod ADHD in PsyQ, **korte enquete vandaag in jullie handouts**
- Bewaken specialisme ADHD in relatie tot ontwikkeling MGC
- Kennis en draaiboeken delen
- Beleid afstemmen voor ADHD in PsyQ in Nederland
- Scholing via Kenniscentrum - NB **nieuwe cursus: Digitale Coaching** olv Marjolein Tanke met Super Brains
- Jaarlijks ADHD congres
- Consultatie/intervisie
- Overleg en advisering directies/bestuur/RvB/CAT etc

Programma 12^e landelijke PsyQ ADHD congres

09.00 – 09.15 Robin Kist – De ontwikkelingen binnen PsyQ

09.15 - 09.30 Introductie door Sandra Kooij, voorzitter Programmaraad ADHD PsyQ

09.30 – 11.00 H3 Netwerk – Sandra Kooij, Dorenda van Dijken & Janneke Wittekoek

11.00 – 11.15 Pauze

11.15 – 12.15 ADHD a systemic disease? ADHD with hypermobility, dysautonomia & allergies – James Kustow

12.15 – 12.30 Teamfoto buiten op de trap

12.30 – 13.30 Lunch

13.30 – 14.30 Eerste ronde workshops

14.30 – 15.00 Pauze

15.00 – 16.00 Tweede ronde workshops

Workshops, 2 rondes om 13.30 en 15.00 uur

1	Vrouwengroep	Dora Wynchank en Maxime de Jong
2	Lichttherapie	Anne ter Elst en Selma Aljic
3	Ouderengroep 55+	Jan Smulders en Lilliana Valbuena
4	QbTest	Petra van der Hoogt
5	Superbrains	Marjolein Tanke
6	Slaapbehandelgroep	Hillal Basalan en Hafize Eker
7	Schematherapie	Trix Fruitman en Esther de By